

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ХІМІКО-БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**Всеукраїнська наукова інтернет-конференція
з міжнародною участю**

**«СУЧАСНИЙ СВІТ ЯК РЕЗУЛЬТАТ
АНТРОПОГЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Мелітополь, 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького,

м. Мелітополь, Україна

*Всеукраїнська наукова інтернет-конференція
з міжнародною участю*

**«СУЧАСНИЙ СВІТ ЯК РЕЗУЛЬТАТ АНТРОПОГЕННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

10-12 жовтня 2017 року

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

Melitopol Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University

Melitopol, Ukraine

*All-Ukrainian Scientific Internet Conference
with international participation*

**"MODERN WORLD AS A RESULT OF
ANTHROPOGENIC ACTIVITIES"**

COLLECTION OF MATERIALS

10-12 October 2017

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

Мелитопольский государственный педагогический университет
имени Богдана Хмельницкого

г. Мелитополь, Украина

*Всеукраинская научная интернет-конференция
с международным участием*

**«СОВРЕМЕННЫЙ МИР КАК РЕЗУЛЬТАТ АНТРОПОГЕННОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ»**

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

10-12 октября 2017

УДК 57
ББК 28
С89

Рекомендовано до друку вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 5 від 27 жовтня 2017 року)

Редакційна колегія

Солоненко А.М., д.б.н., професор кафедри ботаніки і садово-паркового господарства МДПУ імені Богдана Хмельницького
Мальцева І.А., д.б.н., професор кафедри ботаніки і садово-паркового господарства МДПУ імені Богдана Хмельницького
Кошелєв О.І., д.б.н., професор кафедри екології та зоології МДПУ імені Богдана Хмельницького
Станішевська Т.І., д.б.н., професор кафедри анатомії та фізіології людини і тварин МДПУ імені Богдана Хмельницького
Аносов І.П., д.п.н., професор кафедри анатомії та фізіології людини і тварин МДПУ імені Богдана Хмельницького
Максимов О.С., д.п.н., професор кафедри неорганічної хімії та хімічної освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького
Данченко О.О., д.с.-г.н., професор кафедри органічної і біологічної хімії МДПУ імені Богдана Хмельницького
Хромишев В.О., к.т.н., професор кафедри органічної і біологічної хімії МДПУ імені Богдана Хмельницького
Хромишева О.О., к.х.н., доцент кафедри неорганічної хімії та хімічної освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького
Яковійчук О.В. – технічний редактор

Сучасний світ як результат антропогенної діяльності: збірник матеріалів конференції. – Мелітополь: Видавництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2017. – 193 с. (українською, англійською, російською мовами).

У збірнику представлені нові результати теоретичних, прикладних та науково-методичних досліджень в галузі біології, екології, методики викладання та історії даних дисциплін. Видання адресоване науковцям, викладачам, студентам, вчителям, аспірантам та всім, хто цікавиться проблемами біології, екології, методики викладання та історії даних дисциплін.

Матеріали друкуються у авторській редакції. За достовірність поданої інформації, можливість її відкритого друку, достовірність власних імен та інші відомості несуть відповідальність автори матеріалів. Думка редакційної колегії може не співпадати з думкою авторів.

©Редакційна колегія, 2017
©Автори статей, 2017
©МДПУ імені Богдана Хмельницького

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА БОТАНІКА, ГЕОБОТАНІКА ТА ФІЗІОЛОГІЯ РОСЛИН

ВПЛИВ СОЛЬОВОГО СТРЕСУ ТА БІОРЕГУЛЯТОРУ СТИМІО
НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ 14

Євстафієва К.С., Колесніков М.О.

ЕКОЛОГО-ЗАХИСНІ ПЕРЕБУДОВИ РОСЛИН-ГАЛОФІТІВ В
УМОВАХ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ 16

• *О.С. Пюрко, Т.Ф. Самокіш, С.Ю. Земська, М.О. Кравченко, Т.В.
Філіпович*

ФІЗІОЛОГІЧНИЙ СТАН РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЗА ШТУЧНОГО
ІНФІКУВАННЯ ФІТОПАТОГЕННИМИ МІКРООРГАНІЗМАМИ ТА
ПОГОДНИХ УМОВ 18

Гуляєва Г.Б., Токовенко І.П., Пасічник Л.А., Патица М.В.

• БІОЕКОЛОГІЧНА СПЕЦИФІЧНІСТЬ ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ
ІНТРОДУКОВАНИХ РОСЛИН В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ 20

• *О.С. Пюрко, Н.М. Туровцева, Я.І. Бокренко, Г.М. Підгірна, А.Т.
Мірзосєва, Ю.А. Шапілов, А.А. Зубко*

PROTECTIVE AND HISTOLOGICAL REACTIONS OF
EVHALOPHYTES OF NORTHERN-WESTERN PRIAZOV'YA 22

I.A. Maltseva, V.E. Ryuko

ВЫСШИЕ ВОДНЫЕ РАСТЕНИЯ ПРИАЗОВСКОГО
НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА 25

Т.А. Яровая, Л.И. Арабаджи

• СТІЙКІСТЬ СОРТІВ ПОРІЧОК ПРОТИ АНТРАКНОЗУ 27

Н.М. Туровцева, К.О. Торбанова, О.С. Пюрко

СЕКЦІЯ 2. ЗООЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ ТВАРИН

ВИДОВОЙ СОСТАВ И РАСПРОСТРАНЕНИЕ СТРЕКОЗ
ГОМЕЛЬСКОГО РАЙОНА В ОКРЕСТНОСТЯХ УНБ «ЧЁНКИ» 30

А. А. Воскобойникова, Т. В. Азявчикова

ВИДОВОЕ РАЗНООБРАЗИЕ МОЛЛЮСКОВ ОКРЕСТНОСТЕЙ 32

УНБ «ЧЕНКИ»

А.А. Барабаш, Т.В. Азявчикова

ВИДОВОЙ СОСТАВ УСАЧЕЙ (SERAMBYCIDAE) НА
ТЕРРИТОРИИ ГОМЕЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ В ОКРЕСТНОСТЯХ УНБ
«ЧЕНКИ» 34

Е.М. Голубцова, Т.В. Азявчикова

НАЗЕМНЫЕ МОЛЛЮСКИ МЕЛИТОПОЛЬСКОГО РАЙОНА
ПРИРОДНОГО И АНТРОПОХОРНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ
(ЗАПОРОЖСКАЯ ОБЛАСТЬ) 36

Бусел В.А., Кошелев А.И., Есенцицкий М.Н.

ФЕНОЛОГИЯ ВЕСНЯНОЇ МІГРАЦІЇ ПТАХІВ У ПУТИЛЬСЬКОМУ
РАЙОНІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 39

Юзик Д.І.

НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПТЕРИЛОГРАФИИ 41

Кошелев А.И., Кошелев В.А., Хартманн Габриэль

СРЕДООБРАЗУЮЩАЯ РОЛЬ ПТИЦ-ОРНИТОХОРОВ (СЕВЕРО-
ЗАПАДНОЕ ПРИАЗОВЬЕ) 44

Кошелев В.А., Яковлева Е.С.

ДО ОРНИТОФАУНИ ШТУЧНИХ ЛІСОНАСАДЖЕНЬ У
БОРІВСЬКОМУ РАЙОНІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ 47

В.В. Пісоцька

ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ ВОРОНОВИХ ПТАХІВ НА
МЕЛИТОПОЛЬСЬКОМУ ЗВАЛИЩІ 50

Т.В. Копилова, А.С. Курочкіна

ВНУТРІВИДОВАБЕ ОТНОШЕНИЯ КОРОВ ПРИ ГРУППОВОМ
СОДЕРЖАНИИ 52

Меркулова С. А

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ, ВИДОВОЙ СТРУКТУРЫ И
ДИНАМИКИ ЗИМНИХ ОРНИТОКОМПЛЕКСОВ (СЕВЕРНОЕ
ПРИАЗОВЬЕ) 56

Кошелев В.А.

ЗООЛОГИЧЕСКОМУ МУЗЕЮ МЕЛИТОПОЛЬСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМ 59

Б. ХМЕЛЬНИЦКОГО – 60 ЛЕТ

Белашков И.Д., Кошелев А.И.

**СЕКЦИЯ 3. РАЦИОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА
ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА
РЕГИОНОВ, ПОСТРАДАВШИХ ОТ РАДИОАКТИВНОГО
ЗАГРЯЗНЕНИЯ 63

А.В. Гулаков

ЭКОЛОГИЧЕСКИ БЕЗОПАСНЫЕ СОРБЕНТЫ ДЛЯ ОЧИСТКИ
ВОДЫ 65

Тымчук А.Ф., Кожемяк М.А.

КУМУЛЯЦИЯ ТЯЖЕЛЫХ МЕТАЛЛОВ В ПЕРГЕ - ПОКАЗАТЕЛЬ
ЗАГРЯНЕНИЯ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ 67

М.Г. Яковенко, В.В. Россихин, И.А.Кривицкая

НАУКОМЕТРИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕТОДОВ
ОПРЕДЕЛЕНИЯ ФЕНОЛОВ В ОБЪЕКТАХ ОКРУЖАЮЩЕЙ
СРЕДЫ 69

С. В. Топоров

ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ФИЛЬТРАЦИОННОГО
ОСАДКА СВЕКЛОСАХАРНОГО ПРОИЗВОДСТВА ДЛЯ ОЧИСТКИ
СТОЧНЫХ ВОД 72

Лысенко А.В., Солуковцева Т.В., Янкив К.Ф.

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В
ЯКОСТІ ФІТОМЕЛІОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ВІДВАЛАХ
ГІРСЬКИХ ПОРІД 75

Ю.Л. Антіпова

**СЕКЦИЯ 4. ГЕОТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

ВІТРОВА ЕРОЗІЯ ҐРУНТОВОГО ПОКРИВУ БАСЕЙНУ РІЧКИ
МОЛОЧНОЇ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З НЕЮ 78

Л. А. Прохорова, О. В. Непша, Т. В. Зав'ялова

СЕКЦІЯ 5. АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ І ТВАРИН

- ОСОБЕННОСТИ ДЫХАНИЯ У КРЫС ПРИ ВОЗДЕЙСТВИИ НИТРИТА НАТРИЯ 82
Н. Г. Сидоряк, К. В. Семенко, О.С. Чабан, О. А. Слышик
- ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ КРОВІ У СТУДЕНТІВ З РІЗНИМИ ТИПАМИ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 84
Горбань Д. Д.
- АУТОФАГІЯ ЯК УМОВИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОРГАНІЗМУ ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ ТРАВМ 86
С.І. Шевченко, Бех В.О., Романенко Ю.М., Шинкаренко К.В.
- ВІКОВІ ЗМІНИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ КРОВІ ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ ПУБЕРТАТНОГО ПЕРІОДУ ОНТОГЕНЕЗУ 88
Станішевська Т.І., Горна О.І., Хрустальова Ю.І, Сукова Я.А, Кардашевська В.Ю.
- ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТОК 17-22 РОКІВ 90
Горна О.І., Станішевська Т.І., Юсупова О.В., Кузнецова В.Г., Дубина К.О., Лосік С. В.

СЕКЦІЯ 6. БІОХІМІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЯ ТА МОЛЕКУЛЯРНА БІОЛОГІЯ

- АКТИВНІСТЬ ЕНЗИМІВ АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ В СПЕРМІ КНУРІВ 93
В.М. Поліщук, С.І. Цехмістренко, С.А. Поліщук
- БІЛКОВИЙ ТА ЛІПІДНИЙ ОБМІН В ОРГАНАХ КРОЛІВ НОВОЗЕЛАНДСЬКОЇ ПОРОДИ 95
Роль Н.В., Цехмістренко С.І.
- АКТИВНІСТЬ ДЕЯКИХ ЕНЗИМІВ ЦИКЛУ КРЕБСА У ГЛАДКІЙ М'ЯЗОВІЙ ТКАНИНІ ШЛУНКУ ГУСЕЙ ЗА ДІЇ РОЗЧИНУ МЕНАДІОНУ 97
Яковійчук О.В., Майборода Д.О., Дзюба В.О., Умерова А.К.,

Данченко О.О.

БИОМАСА ASPERGILLUS NIGER - ИСТОЧНИК ХИТИН-ГЛЮКАНОВОГО КОМПЛЕКСА 100

М.Г. Яковенко, В.В. Россихин, И.А.Кривицкая

ВПЛИВ РІЗНИХ КУМУЛЯТИВНИХ ДОЗ ДОКСОРУБЦИНУ НА ПОКАЗНИКИ ПЕРОКСИДНОГО ОКИСНЕННЯ ЛІПІДІВ У ТКАНИНАХ МОЗКУ ЩУРІВ 102

В.О. Дзюба, О.Б. Кучменко, О.В. Яковійчук

ВПЛИВ РОЗЧИНУ БІОФЛАВОНІДІВ ВІВСА ПОСІВНОГО НА АКТИВНІСТЬ ДЕГІДРОГЕНАЗ ЦИКЛУ КРЕБСА У МІОКАРДІ ГУСЕЙ В ПОСТНАТАЛЬНОМУ ОНТОГЕНЕЗІ 104

Бугонько І.Ю., Яковійчук О.В., Шатохіна О.В., Філатова А.В., Данченко О.О.

ДИНАМІКА ВМІСТУ ВІТАМІНУ С У ПЛОДАХ СЛИВИ ЗА ОБРОБКИ РОЗЧИНОМ НАНОЧАСТОК МЕТАЛІВ 106

Н.В. Тарусова, М.В. Куценко, В.В. Никоненко

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕНОСУ ТА УТВОРЕННЯ НАНОТУБУЛЯРНИМ ГАЛЛУАЗИТОМ СКЛАДНОЕФІРНИХ ТА ПЕПТИДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ 109

С. В. Буряченко

СЕКЦІЯ 7. ГЕНЕТИКА, МІКРОБІОЛОГІЯ ТА ВІРУСОЛОГІЯ

ИСТОРИЯ ГЕНЕТИКИ, ПРЕДСТАВЛЕННАЯ В СРЕДСТВАХ КОЛЛЕКЦИОНИРОВАНИЯ 111

К.А. Бугаевский

ВИКОРИСТАННЯ МОНТУЮЧИХ СЕРЕДОВИЩ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ПОСТІЙНИХ МІКРОПРЕПАРАТІВ 117

Брен О.Г., Овчинникова М.С., Ордян Л. Л.

ВПЛИВ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ КОМПОНЕНТІВ РОСЛИН НА СТРУКТУРНІ ЗМІНИ БАКТЕРІАЛЬНИХ КЛІТИН 119

● *О.С. Пюрко, О.В. Шунтова, Д.В. Коваленко*

СЕКЦІЯ 8. ІСТОРІЯ БІОЛОГІЇ, ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

ВИНАХІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ БІОХІМІЇ ІМ. О.В. ПАЛЛАДІНА НАН УКРАЇНИ. КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС 122

В.М. Данилова, Р.П. Виноградова, І.Ю. Черниш

КАРЛ ЛИННЕЙ В ЗЕРКАЛЕ ФИЛАТЕЛИИ, МЕДАЛЬЕРНОГО ИСКУССТВА, НУМИЗМАТИКИ И БОНИСТИКИ 124

К.А. Бугаевский

РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ В ПЕРІОД СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ 134

О.С. Максимов, Т.О. Шевчук, Н.І. Свистун, В.В. Легкодух, Вершиніна Н.Л.

СЕКЦІЯ 9. ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ХІМІЧНІЙ ТА БІОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ

СТВОРЕННЯ КВІТНИКІВ ЯК ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ БІОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ 139

Логвіна-Бик Т.А.

DOES ERASMUS+ PROJECT BRING DIGITAL COMPETENCE TO ITS PARTICIPANTS? - PRIMARILY RESULTS 141

A. Baranowski

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДРУЧНИКА З ОСНОВ ХІМІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ 146

Гапоненко Т.М., Ніколаєва Ю.В., Арестенко В. В.

СЕКЦІЯ 10. ЕКОЛОГО-ХІМІЧНІ ПРОБЛЕМИ МІСТ ТА РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН

ВИКОРИСТАННЯ СОЛЕЙ АЛЮМІНІЮ ДЛЯ ОЧИЩЕННЯ СТІЧНОЇ ВОДИ 149

О.О. Хромішева, О.С. Ангеловська, О.М. Олькова

ДООЧИСТКА ПИТЬЄВОЇ ВОДИ Г. МЕЛИТОПОЛЯ АЛЮМІНІЙСОДЕРЖАЩИМИ КОАГУЛЯНТАМИ 151

Е.А. Хромішева, Э. А. Кутровский, А.В. Бубись

ВИКОРСТАННЯ ЕКСПРЕС-МЕТОДІВ ДЛЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ ОЦІНКИ ВМІСТУ НІТРАТІВ ТА НІТРИТІВ В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ	153
<i>О.О. Хромішева, А.В. Левіна</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ САПОНІВ В РОСЛИННІЙ СИРОВИНІ	155
<i>Ю.М. Лягіна, В.О. Хромішева</i>	
АДСОРБЦІЯ АНИОННИХ ПАВ НА МИКРОПОРИСТЫХ СОРБЕНТАХ РАЗЛИЧНОЙ ПРИРОДЫ	159
<i>Е.А. Хромішева, В.А. Хромішев, А.И. Панасенко</i>	
РЕОЛОГІЧНА ПОВЕДІНКА НАПОВНЕНИХ НЕНАСІЩЕНИХ ОЛІГОЕСТЕРІВ	161
<i>В.О. Хромішев, О.О. Хромішева, Н.О. Сириця</i>	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВЫСОКОМОЛЕКУЛЯРНЫХ ФЛОКУЛЯНТОВ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФЛОТАЦИОННОЙ ОЧИСТКИ СТОЧНЫХ ВОД ПИЩЕВЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	163
<i>Е.А. Хромішева, Ходак К.А, Усейнова Е.Л.</i>	
ИЗВЛЕЧЕНИЕ ТВИНОВ И ДОДЕЦИЛСУЛЬФАТА НАТРИЯ С ПОМОЩЬЮ ПОЛИЭЛЕКТРОЛИТОВ	166
<i>Стрельцова Е. А., Мазурик А. А., Хромішева Е. А.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ АЛКАЛОЇДІВ В <i>DATÚRA STRAMÓNIUM L.</i>	169
<i>А.С. Промякіна, В.О. Хромішев</i>	
МОНИТОРИНГ СОСТОЯНИЯ ПОЧВ Г. МЕЛИТОПОЛЯ (ЗАПОРОЖСКАЯ ОБЛАСТЬ)	171
<i>В.А. Хромішев, Л.И. Лактионова</i>	
ХИМИЧЕСКИ СТОЙКИЙ ПОЛИМЕРНЫЙ КОМПОЗИЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ НА ОСНОВЕ ХРОМСОДЕРЖАЩИХ ТВЕРДЫХ ОТХОДОВ ГАЛЬВАНИЧЕСКИХ ПРОИЗВОДСТВ	174
<i>В.А. Хромішев, А.Г. Кулик, Т.А. Божко</i>	
ОТХОДЫ ДРОБИЛЬНО-ОБОГАТИТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСА КАК ПЕРСПЕКТИВНЫЕ АДСОРБЕНТЫ ДЛЯ ОЧИСТКИ СТОЧНЫХ ВОД ТЕКСТИЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	178
<i>Котова А.К., Лысенко А.В., Янків К.Ф.</i>	

КИНЕТИК АДСОРБЦИИ КАТИОННЫХ КРАСИТЕЛЕЙ ДРЕВЕСНЫМИ ОТХОДАМИ ИЗ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ	180
<i>Лямцев С.Е., Лысенко А.В., Молокоедова И.В., Янкив К.Ф.</i>	
ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>POPULUS</i> В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ	183
<i>С.М. Подорожний, В.М. Міліч</i>	
ЗАСЕЛЯЕМОСТЬ ГОРОДСКИХ КЛАДБИЦ МЕЛІТОПОЛЯ ПОЗВОНОЧНЫМИ ЖИВОТНЫМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИХ ОХРАНЫ	185
<i>Кошелев А.И., Кошелев В.А., Пятин Е.В., Стеблина-Бабуніч А, Коваленко Д.В., Кучеренко Ю.А., Мирненко Д.В., Политикова В.П., Четвертак Е.Л.</i>	
ОСОБЕННОСТИ ПОВЕДЕНИЯ ПТИЦ В УРБАНИЗОВАННОМ ЛАНДШАФТЕ	188
<i>Кошелев А.И., Пятин Е.В., Стеблина-Бабуніч О.А.</i>	

Пономаренко С.П. // Науковий вісник НУБіП України (секція: Біологія. Екологія. Біотехнологія). – 2016, - Т. 234. – С. 30 - 40.

ЕКОЛОГО-ЗАХИСНІ ПЕРЕБУДОВИ РОСЛИН-ГАЛОФІТІВ В УМОВАХ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

О.Є. Пюрко, Т.Ф. Самокіш, С.Ю. Земська,
М.О. Кравченко, Т.В. Філіпович

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, вул. Гетьманська, 20,
м. Мелітополь, Запорізька обл., Україна, 72312
e-mail: diser03@rambler.ru

Актуальність теми. Формування флори Запорізької області пояснюється регіональними кліматичними умовами, а також екологічними показниками – зволоженістю, кислотністю, трофічністю, вмістом у ґрунті надлишку солей [1,3,5]. Все більше уваги приділяється вивченню галофітів, так як засолені землі на Україні займають великі площі (76 тис. га) [2,4]. На теперішній час солестійкість рослин являється актуальною проблемою сільського господарства, оскільки засолені ґрунти займають велику площу, а підвищений склад солей в свою чергу приводить до різкого зниження врожайності різних сільськогосподарських культур.

Мета роботи - вивчення еколого-захисних гістологічних пристосувань рослин до існування на засолених ґрунтах в умовах Запорізької області (на прикладі *Halimione verrucifera* L. *Taraxacum bessarabicum*, *Limonium meyeri* (Boiss.) O. Kuntze.).

Методи дослідження – вегетаційно-польовий, порівняльний, аксіологічний, анатомо-морфологічний, статистичний.

Результати та їх обговорення. Спектр флори в Запорізькій області характеризується збіднінням видового складу, бо в основному перелік провідних родин складають *Asteraceae*, *Chenopodiaceae*, *Poaceae*, *Brassicaceae*, *Fabaceae*, *Polygonaceae*, *Malvaceae*, *Limoniaceae*, *Scrophulariaceae*, *Juncaceae*.

Наші дослідження структурного аналізу вегетативних органів рослин дозволяє стверджувати, що листок *Halimione verrucifera* L. амфістоматичний, продихові комплекси аноміцитного типу. Має атриплекоідний тип кранц – анатомії. *Halimione verrucifera* L. відноситься до групи ксерогалофітів, являється субдомінантним в галофітних фітоценозах Запорізької області.

Морфо-структурне вивчення вегетативних органів *Taraxacum bessarabicum* показало, що у *Taraxacum bessarabicum* – амфістоматичний тип листку. Тип продихових комплексів аномоцитний, мезогалофітний типу кранц – анатомії листку. За кількісно-анатомічними особливостями вегетативних органів *Taraxacum bessarabicum* можна віднести до групи мезогалофітів, гемікріптофітів.

Анатомо-гістологічна характеристика вегетативних органів *Limonium meyeri* (Boiss.) O. Kuntze доводить, що листок рослини не має кранц-анатомії, відзначається ксероморфною будовою з одноклітинними трихомами, тобто ця рослина евгалофіт – ксерофіт, терофіт.

Отримані результати розширюють теоретичне значення про анатомічну будову вегетативних органів галофітів. Наші дослідження довели, що засолення спричиняє зміну розмірів основних клітин епідерми та продихового комплексу, порушує їх порядок розташування з обох поверхонь листку. Тому епідерма як поліфункціональна інформативна тканина, структурні зміни якої відображають хід адаптаційних процесів у листках, може виступати індикатором впливу солей на рослини в цілому. Вивчення внутрішньої будови фотосинтезуючих органів показало, що дослідні галофіти мають кранц-анатомію: *Halimione verrucifera* L. – атриплекоїдного типу, *Taraxacum bessarabicum* – мезогалофітного типу, *Limonium meyeri* – не має кранц – анатомії.

Засолення призводить до зміни співвідношення тканин фотосинтезуючих органів і може виступати маркером стану засолення ґрунту: у кріногалофіту формуються листки ксеросукулентної будови, у мезофіту – ксероморфної, а у евгалофіту – спостерігається ксерофітна будова.

Висновки. Засолення викликає структурні зміни вегетативних органів, які можуть виступати маркером впливу надлишку солей на рослини. Серед галофітів є рослини медоноси, ефіромасляні, які виконують фітомеліоративну роль; деякі галофіти мають інсектицидні властивості, використовуються в якості сировини для отримання фармакологічних препаратів, злаки – галофіти – кормові. Таким чином, наші дослідження довели, що глобальна аридизація клімату та збільшення вмісту солей в ґрунті обумовлює анатомічне біорізноманіття галофітів північно-західного Приазов'я.

Список використаних джерел

1. Войтюк Б.Ю. Рослиність засоленних ґрунтів Північно-Західного Причорномор'я (сучасний стан, класифікація, напрямки трансформації, охорона) /Б.Ю.Войтюк. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 224 с.

2. Медведев С.С. Физиология растений / Медведев С.С. - СПб: Изд-во СПб ун-та, 2004. – 336 с.
3. Crawley M. Plant Ecology. — Berlin.: Blacwell Science, 2000. - 717 p.
4. Larcher W. Physiological Plant Ecology /M.Crawley. - Berlin: Springer, 1995. — 505 p.
5. Yeo A.R. Molecular Biology of salt tolerance /Yeo A.R./Phisiol. Plantarum, 1983. – V. 58. – P. 214.

ФІЗИОЛОГІЧНИЙ СТАН РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЗА ШТУЧНОГО ІНФІКУВАННЯ ФІТОПАТОГЕННИМИ МІКРООРГАНІЗМАМИ ТА ПОГОДНИХ УМОВ

¹Гуляєва Г.Б., ¹Токовенко І.П., ¹Пасічник Л.А., ²Патика М.В.

¹Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України
03143, Київ - 143, вул. Академіка Заболотного, 154,
email:ab_k@ukr.net

²Національний Університет Біоресурсів і Природокористування України,
Україна, 03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15, e-mail: n_patyka@mail.ru

В сучасних умовах ринкової економіки, коли для нашої країни стають більш доступними Європейські ринки збуту сільськогосподарської продукції, надзвичайну увагу прикуто до факторів оптимізації вирощування такої важливої культури як пшениця. Оскільки відомо, що серед експортерів на світовому ринку зернових Україна є одним із основних постачальників, зокрема пшениці, де її частка у експорті складає у середньому 32 %. Серед багатьох факторів, які можуть суттєво впливати на її урожайність можна назвати такі, як застосування стійких сортів із високим потенціалом продуктивності, достатнє забезпечення посівів елементами живлення, ураження рослин фітопатогенними мікроорганізмами, так і метеорологічні умови. Причому якщо переважну більшість з перелічених умов можна контролювати, то погодні умови, завдяки неконтрольованості мають значніший вплив на обсяг урожаю. Так, несприятливі метеорологічні умови обумовлюють масове розповсюдження фітопатогенів й шкідників, які у більшій мірі уражують посіви. Тому метою нашої роботи було дослідження впливу штучного ураження різнотипovими фітопатогенними мікроорганізмами в умовах органічного землеробства з урахуванням впливу погодних умов. Для виконання цієї мети у польових дослідах на опідзоленому ґрунті досліджувалися фізіологічні зміни за дії штучного інфікування ярії пшениці сорту Печерянка фітопатогенними мікроорганізмами різних